

נקודה של חינוך

במה לנושאי חינוך להורים ומחנכים

חיים של אמונה

חוויית האמונה

אמונה אינה הוכחה חד פעמית, אלא התנסות רגשית המתחילה משנות הילדות.

החוויית המתחילות בילדות, קובעות את עוצמת והיקף יכולת האדם להכיר את המציאות האלוהית המתגלה בחייו. ככל שחוויית של אמונה יקיפו את הילד, וילוהו באופן תמידי - כן תגדל אישיותו הרוחנית ויכולת אמונתו.

כשם שההורים דואגים יום יום ושעה שעה למזונו וללבושו של הילד, כן עליהם לשים לב לחוויות האמונה שלו. בידם היכולת למלא את נפשו של הילד במטענים רגשיים של אמונה, וכך להביא לכלל ישראל אדם גדול בעל הכרה נעלה.

(הרב שלנור / אוהל יעקב ולא, עמ' 169)

יש להראות לילדים את היופי הנהדר שבבריאה. אין צורך ללכת רחוק לשם כך. הרי פירות יש לכולנו תחת היד. פרחים אפשר למצוא בכל מקום, אם פרחי בר ואם פרחים שיד אנוש טיפחה אותם. היופי שבעולם נמצא סביבנו על כל צד ושעל, צריך רק לפקוח את העיניים של הילדים.

לאט לאט, כשהילד כבר מבין משהו, מתחילים להסביר לו בהתאם ליכולתו. **ילד צריך לשמוע על הקב"ה.** צריך לספר לו ולהסביר לו שיש מי שברא אותו, אותנו, את הכוכבים, יש מי שברא את הזבובים ואת הפרחים והעשבים וכו'. יהיה זה חיסרון גדול מאוד אם לא מדברים עם הילדים על הנושא החשוב הזה.

יתכן שילד ישאל מעצמו. יתכן שיהיו לו שאלות טובות, כגון, מהיכן הגיעו הדברים, מי עשה את הכוכבים ומי יצר את הפרחים, ועוד. כשהילד שואל - זו הזדמנות טובה להתחיל ולהסביר לו. ואם הוא אינו שואל - **"את פתח לו"**. צריכים לגרות אותו ולהסביר לו.

רבי יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה סיפר לי פעם, שהוא הסביר לבנותיו שהקב"ה משגיח בעולם, והיה נותן להן פרס כאשר היו מצביעות לפניו על דבר שרואים בו את ההשגחה. על ידי כך היה מעודד אותן להתבונן סביבן, ולראות את ההשגחה. הבנות מדבריו שהוא חינוך את בנותיו בגיל צעיר מאוד לעניין הזה.

(הרב וולבה / זריעה ובניין בחינוך, עמ' 17)

לא חכמת הטבע תביא את הילד לאמונה, אלא החוויה האישית, הבנויה על הנאה מיופי ושלמות הבריאה, עם ההבנה שהכל נוצר לפי טובת האדם, אשר חייב להודות לד'. **אדם שהורגל מילדותו להתפעל ממעשי ד' ליהנות ולהודות, גם כי יזקין - חוויות של אמונה יפריחו את חייו.**

(הרב שלנור / אוהל יעקב ולא, עמ' 176)

האמנתי כי אדבר

כשההורים מצרפים לחיי הבית את אמונתו יתברך, הילד שומע תמיד: "נעשה זאת - אם ירצה השם", או: "הצלחנו להגיע למטרתנו - ברוך השם", "אנו מקווים כי בעזרת השם", "איננו דואגים אלא בוטחים בד'", הילד מקבל על ידי דיבורים אלו את תפיסת החיים המיוחדת של כלל ישראל.

במצבים הקרובים לליבו של הילד, כגון קניית חפצים הרצויים לו, יש להוסיף הסבר: "לא באמצעות לחץ תקבל את רצונך. גם ההורים אינם משיגים בכוח עצמם, אלא ד' יתברך יזמין לך את הדבר המתאים בשעה הנכונה."

ההורים צריכים לפקוח את עיני הילדים ולהראות להם בכל יום ושעה, כי ד' יתברך משגיח על קטן כגדול ורוצה בטובתם. יש להרגיל לשים לב ליד ההשגחה בכל ענייננו. כיצד ד' יתברך מוביל את האדם באופן נעלה מהשגתו, ולבסוף מתברר שהדברים הסתדרו באופן הרצוי והטוב ביותר.

(הרב שלנור, אוהל יעקב ולא, עמ' 173 - 174)

מגיל ינקות

בבית יהודי ילד סופג אמונה ממש מינקות. כאשר אתם מברכים ברכה ראשונה, או ברכת המזון, אם אינכם ממלמלים את הברכה באופן לא ברור, אלא עוצמים את העיניים ומברכים בקול רם, בצורה ברורה, אפשר לראות את התינוק מתבונן בעיניים סקרניות, עוקב אחרי ההורים.

התינוק מבחין שמדברים עם מישהו, ואינו רואה עם מי מדברים. הוא רואה שמדברים בכבוד ראש, עוצמים את העיניים ומתרכזים, ולא שומעים שום דבר אחר באותו הזמן. מדברים עם מישהו חשוב מאוד, אף על פי שאין רואים אותו. **כאן מתרגל הילד לאמונה.** הוא מתרגל, באופן תת הכרתי, שאפשר לדבר אל מישהו שאין רואים אותו. זהו יסוד באמונה והילד סופג אותו - אם הוא אכן רואה את הברכה בצורתה הנכונה.

(הרב וולבה / זריעה ובניין בחינוך, עמ' 10)

מבשרת ציון

מה שראיתן במצרים, ראיתן בכל יום במשך שלושת אלפים שונה. וכל אישה יודעת על אלף ניסים גלויים ונסתרים המאשרים ומאמתים את אמונתה, כי כנפי הנשרים עודן קיימות ונושאות אותנו, וכי שומר ישראל לא ינוס ולא יישן.

ומה שראיתן וידעתן, עליכן לחרוט אותו בחרט אמיתי על ליבם הרך של ילדיכן. **אל תהססו ואל תתרשלו, אלא החדירו לתוך נשמת ילדיכן גאווה ושמחה על השתייכותכם לעם סגולה של הקב"ה הנושא אתכם כעל כנפי נשרים.**

היי מבשרת ציון - "על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון", הגידי לבנייך: **"הנה אלוקים!"**

(הרב שמשון רפאל הירש / יסודות החינוך א, עמ' קנא)